

A grand hall with a large, ornate stained-glass dome. The interior features classical architectural elements like columns and arched windows. In the foreground, there is a modern event space with a red carpet, several colorful beanbag chairs (yellow, pink, green, blue, orange), and two potted palm trees. In the background, a white circular reception desk is visible, along with other event furniture and people. The lighting is warm and focused on the central area.

**VAN
BURGERRAADPLEGING
TOT EUROPESE
BURGERRUIMTE,
HET COMMUNICERENDE
VAT VAN DE
EUROMETROPOOL
TUSSEN EUROPA
EN DE BURGERS**

**EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL**

LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

EUROPA, EEN THEMA DAT MEN LIEVER ONTWIJKT

Europa dichter bij de mensen brengen die er leven, is vandaag de dag een “Mission Impossible”.

In het beste geval doen we alsof het ons interesseert. In het slechtste geval kan het ons niets schelen. Wie op het Europese niveau doet trouwens moeite om de taal van de burgers te spreken en Europa begrijpelijk te maken voor zijn 512 miljoen inwoners? Al lang voor de jaren 2000 negeerden de media het onderwerp. Dit is nog steeds het geval, zelfs tijdens verkiezingsperiodes. Europa levert geen kijkcijfers op. Europa, wat is dat eigenlijk? Wat doet Europa? Waar houdt Europa zich mee bezig? Het is al geen evidentie om de nationale politiek te volgen, waarom zouden we dan proberen Europa te begrijpen? Europa is er niet voor ons, de burgers. We hebben niets geleerd over Europa.

“**Europa is als de Olympus. We weten dat we in Europa zijn, maar we weten niet waarover we het hebben.**”

Uittreksel van een interview met Guy Veny, één van de facilitators op wie een beroep werd gedaan om het participatieve proces dat door de Eurometropool in gang werd gezet, in goede banen te leiden.

Europa en zijn Chinese puzzel

Hoe kunnen we vertrouwen hebben in een project waar we geen vat op hebben, maar dat ons toch aanzet tot betrokkenheid?

De meeste pogingen van Europa om dichter bij de burgers te komen, lopen immers op niets uit. De onverschilligheid ten aanzien van de Europese Unie (EU) is zo wijdverbreid dat het soms gemakkelijker is om een vijandige houding aan te nemen en haar bureaucratische flank aan te vallen.

De visionaire naoorlogse Europese boodschap “nooit meer oorlog” had als doel de landen dichter bij elkaar te brengen. Men wilde een democratische unie van volkeren creëren om elkaar niet langer uit te moorden en sociale vooruitgang te garanderen. Beetje bij beetje werden de grenzen opengesteld en ontstond er een economische unie. We hebben het zelfs over mobiliteit van goederen, diensten en personen. De Erasmus-programma’s en de euro doen hun intrede. Er wordt een hele resem maatregelen genomen om de Europese producenten en consumenten – en sinds kort ook de kwaliteit van het leefmilieu – te beschermen. Het probleem is dat die normen niet verplicht zijn, meestal gewoon informatief. De landen van de Unie verenigen aan de hand van een gezamenlijk bestuur maakt nog steeds deel uit van de toekomstdroom van het continent.

Zeventig jaar na de geboorte van het Europese idee, in volle gezondheids crisis, kijkende burgers verbaasd en zonder beweegruimte toe terwijl onze grenzen van de ene dag op de andere worden gesloten. Ondertussen vaardigen de Staten naar eigen goeddunken nieuwe en tegenstrijdige richtlijnen uit en wordt de burgers gevraagd “in hun kot” te blijven, ook al wonen ze vlak bij de grens.

In deze omstandigheden lijkt het beter om het onderwerp “Europa” – dat wordt gezien als een complex en obscuur project dat de burger het gevoel geeft een onwettige actor te zijn van de bouw van Europa – niet aan te snijden.

FLASHBACK.

25 en 26 mei 2019. Ah, zijn het ook Europese verkiezingen?!

Wat is er intussen gebeurd in de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai, deze baanbrekende Frans-Belgische regio waarvan de corebusiness erin bestaat Frankrijk en België dichterbij elkaar te brengen? Voor deze Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS is haar juridische statuut) zou 2018 een scharnierjaar worden waarbij de basis voor een nieuwe werkmethode wordt gelegd.

Wat willen we met deze nieuwe werkwijze bereiken?

De “Mission Impossible” mogelijk maken. Het is de bedoeling de burgers van de regio rechtstreeks te betrekken bij de Europese realiteit, elk op zijn of haar eigen niveau. We zijn ervan overtuigd dat Europa hun boodschap moet horen, wil het aan zijn initiële roeping voldoen.

Het begint allemaal met een politieke opportuniteit tussen april en oktober 2018. Emmanuel Macron, de president van Frankrijk, roept de lidstaten op om burgerraadplegingen over de toekomst van Europa te organiseren.

Aan de hand van die raadplegingen wil men iets doen aan het beeld dat de burgers van Europa hebben: een “ver-van-mijn-bedshow”, een bureaucratische structuur die geen oor heeft naar de bezorgdheden van de bevolking. Voor de lidstaten bestaat de uitdaging erin de burgers te raadplegen en hun voorstellen voor te leggen aan de politici die zetelen in de Raad van de EU. Met welk doel? Door eurosceptici, eurofielen en “je-m’en-foutisten” over hun gemeenschappelijke toekomst met elkaar in dialoog te laten gaan, kunnen we hun betrokkenheid bij de Europese verkiezingen misschien vergroten. Misschien, want sinds de jaren negentig van de vorige eeuw gaat minder dan de helft van de stemgerechtigde Europeanen stemmen. In sommige EU-landen, zoals Frankrijk, is dat zelfs minder dan een derde. Toch zullen we in 20 EU-landen een stijging van de opkomst bij de Europese verkiezingen van mei 2019 zien: van 42,6% naar 51%. Dat is een record sinds 1994*. Hebben de dreiging van BREXIT, de migrantenkwestie, de “klimaatcrisis” en het Greta Thunberg-effect een oude democratische reflex doen ontwaken? Misschien wijst dit op veranderende tijden ...

*Gary Dagorn, G. (2019, mai 27).

Le Monde, Elections européennes 2019 : une participation en rebond dans toute l'Europe.

Op dat ogenblik verschijnt de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai ten tonele. Tussen mei en oktober 2018 zal ook de Eurometropool gevolg geven aan de oproep van de Franse president. Waarom de Eurometropool?

Omdat ze als EGTS het dichtst bij de burgers staat. De EGTS is het niveau waarop het lokale niveau (de gemeenten) en het Europese niveau (de Europese instellingen) samenwerken: katalysator, bemiddelaar, facilitator, coördinator ... Kortom, de Europese Groepering kan Franse en Belgische burgers, verkozenen, verenigingen, instellingen enz. samenbrengen om de problemen die te wijten zijn aan de (transnationale of transregionale) politieke grenzen, het hoofd te bieden.

Wist u dat één op de drie Europeanen in een grensoverschrijdende regio woont?

Dit betekent dat meer dan 170 miljoen Europeanen zeer frequent de grens oversteken om te werken, te studeren, boodschappen te doen, cultuur op te snuiven en zelfs verliefd te worden.

In een dergelijke grensoverschrijdende context is de Eurometropool – die meer dan 2,1 miljoen Waalse, Vlaamse en Franse inwoners telt – het prototype van een uniek socio-politiek laboratorium. Deze tweetalige regio (Frans & Nederlands) verenigt alle bestuursniveaus, werkt samen met partners-actoren-vrijwilligers en is niet beperkt in de tijd. In de loop van haar 12-jarige bestaan is de Eurometropool een referentie geworden voor grensoverschrijdende acties. Ze heeft zich gespecialiseerd in een doordachte, duidelijke, eenvoudige en doeltreffende communicatie bestemd voor de burgers en grensoverschrijdende werknemers.

Maar laten we het opnieuw over onze burgers hebben. De vraag die ons zorgen baart: hoe kunnen we een burgerraadpleging over de toekomst van Europa voorbereiden en de burgers zin geven om hieraan deel te nemen?

Twee jaar daarvoor leerde het operationeel Agentschap van de Eurometropool een nieuwe interactieve methode hanteren volgens het principe van de collectieve intelligentie van het maatschappelijk middenveld van de regio ten dienste van de grensoverschrijdende projecten. Hierbij neemt het Agentschap van de Eurometropool een nieuwe rol aan: die van “facilitator». Deze facilitator creëert contexten die de burgers laten ontdekken dat het mogelijk is om op een natuurlijke, inclusieve, respectvolle en plezierige manier samen te werken. Het principe is eenvoudig, zelfs als het een beschermend “agile” kader scrupuleus respecteert: er wordt een klimaat van vertrouwen gecreëerd om te focussen op de complementariteit van culturen en meningen. Met andere woorden: we gaan de ervaringen van de deelnemers met Europa in vraag stellen om de burgers te verenigen in een proces van co-constructie in plaats van ze steriele debatten te doen voeren over hun ideeën.

Voor we onze burgerraadpleging over de toekomst van Europa organiseren, gaan we eerst peilen naar de verlangens van ons maatschappelijk middenveld. Om het middenveld voor te bereiden op dit avontuur zet het Agentschap drie lokale burgerateliers op. De centrale, open vraag is: aan welke voorwaarden moet een burgerraadpleging over de toekomst van Europa voldoen opdat jij eraan zou deelnemen? Het categorische antwoord van de burgers is een typische weerspiegeling van de Noord-Franse culturele specificiteit. “We willen een innovatieve burgerraadpleging die op regelmatige basis plaatsvindt, waarbij iedereen op gelijke voet staat, waarbij politici en specialisten niet op een piëdestal staan, waarbij iedereen het woord krijgt, waarbij je je emoties kunt uiten en waarbij je geen expert moet zijn om je stem te laten horen, niet alleen op het moment van de verkiezingen. Er moeten frieten, bier en muziek zijn.”

De toon is gezet. We moeten creatief uit de hoek komen om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de in deze fase van het experiment gemobiliseerde burgers-actoren.

Daarom zal de Eurometropool geen gewone burgerraadpleging organiseren, maar een originele en disruptieve driefoudige burgerraadpleging met een evolutieve dynamiek in elk van de drie deelregio's. Het evenement zal opgebouwd zijn rond drie scharniermomenten: **VOOR** (oktober 2018 in Tournai), **TIJDENS** (april 2019 in Lille) en **NA** (december 2019 in Kortrijk) **de Europese verkiezingen.**

Kortom: geen one-shot raadpleging of debat over de Europese uitdagingen die door experts op een dienbord worden aangeboden. In plaats daarvan testen we een uniek en gemeenschappelijk verhaal tussen burgers met drie verschillende culturen uit en peilen naar hun visie op het Europa van vandaag en van morgen.

De **'calling question'** is de vraag waarin "de belofte" van de inhoud van de georganiseerde bijeenkomst schuilt.

Binnen de collectieve intelligentie is de "calling question" de hoeksteen die potentiële deelnemers al dan niet zal doen deelnemen.

De organisatorische uitwerking van een burgerbijeenkomst is dan ook tot in de puntjes uitgewerkt om tegemoet te komen aan het einddoel van de bijeenkomst. We zullen ervoor zorgen dat de deelnemers op deze vraag een antwoord vinden.

De tijd loopt. Tegen oktober 2018 moeten we de "calling question" definiëren. Hoe kunnen we de burgers stimuleren om over Europa te praten?

Het team brainstormt grondig. Tijdens de koffiepauze hebben we een ingeving! We moeten de potentiële deelnemers een moderne formule van Europese romantiek aanbieden.

We kijken elkaar aan. Wat ontroert ons?

- *"We moeten de sterren van de Europese vlag doen fonkelen"*, zei Jacques Delors in de jaren 80.

- In *"L'Auberge espagnole"* van Cédric Klapisch (2002), een film over Europese Erasmus-studenten in Barcelona, staan de menselijke – en niet de institutionele – relaties centraal in het Europese project.

- *"Europa is een theater waar heftige emoties vertolkt worden"*, zegt Bono, zanger van de muziekband U2, in augustus 2019 in een artikel over de gevolgen van de Brexit voor de Ierse grens.

We raken geïnspireerd: hoe staan we tegenover Europa? Voelen we ons Europeaan? Houden we van Europa? Staan we er onverschillig tegenover of moeten we er niet van weten omdat het een politieke unie is die nog niets bewezen heeft? Het concept wordt concreter! Europa zit in ons bloed, Europa is onze geschiedenis, we hebben er een haat-liefdeverhouding mee ... Op die manier ontstond het romantische idee van **een drieluik "Europa, ik hou (niet) van jou. De burgers spreken met Europa"**.

‘EUROPA, IK HOU (NIET) VAN JOU!’: SPELEN- DERWIJZE MET DE BURGERS IN DEBAT TREDEN

Hoe hack je institutionele codes en durf je uitdagingen aan te pakken? Een strategisch plan & een communicatie waarbij men de platgetreden paden verlaat.

Onze burgerraadpleging over de toekomst van Europa zal de speeltuin zijn waar de deelnemers hun emoties over Europa kunnen uiten. Willen ze een geloofwaardig en verrassend evenement? Daar zorgen wij voor met 3 verschillende bijeenkomsten in de 3 deelregio’s van de Eurometropool die voor iedereen toegankelijk zijn en die een ludieke ervaring van co-constructie & collectieve intelligentie bieden!

Onze bedoeling: de burgers de kans geven om hun stem te laten horen, dit alles in een toegankelijke, pedagogische en down-to-earth sfeer. Iedereen – verkozenen, technici en burgers – staat op gelijke voet en moet dezelfde spelregels volgen. Titels en mandaten zijn van geen belang, centraal staat de unieke ervaring van elke burger, ongeacht zijn functie, herkomst of leeftijd. Voor de raadpleging wordt gekozen voor een setting die de deelnemers geruststelt en stimuleert om het woord te nemen, waarbij men een klimaat van vertrouwen schept dat de creativiteit bevordert. Op die manier willen we van het evenement een unieke ervaring maken. **Als je toch van plan bent de platgetreden paden te verlaten, kun je het maar beter goed doen.**

De sleutelwoorden zijn fun, uitwisseling, gezelligheid en toegankelijkheid, de perfecte ingrediënten voor een culturele smeltkroes. De bijeenkomsten zijn toegankelijk voor het grote publiek en verlopen tweetalig (Nederlands/Frans), zonder onderscheid van cultuur of ervaring. De dialoog met de burgers weerspiegelt ook de kernwaarden van het Agentschap: “laten we banden smeden en bruggen bouwen” – we moeten het ijzer smeden als het heet is. Aan de hand van drie evenementen willen we vooral de relatie met de burger verduurzamen en een vertrouwensband creëren.

De uitnodiging en het concept van het evenement zijn zorgvuldig uitgewerkt om de burgers zin te geven om deel te nemen aan de raadpleging. Hiervoor maken we gebruik van verschillende communicatiekanalen voor een maximaal bereik.

Je moet geen expert zijn om je stem te laten horen. Ons credo is: “Kom gewoon af, wij zorgen voor alles”. De gehanteerde formule is:

ontspannen het principe van de participatieve aansturing;

pedagogisch we gebruiken het verhaal en korte video’s over Europa en filmpjes met influencers, die voor, tijdens of na de verkiezingen gemaakt worden;

licht gestoord alles is goed om out-of-the-box te denken, met “witlof-interviews” en twee Facebook Live-sessies: “Het frietkot van Europa” en de “European Barbequiz”;

fun we cultiveren de “kunst van het samenkomen”, met frietjes, bier & muziek;

gratis we zijn allemaal vrijwilligers ten dienste van een inclusief Europa van de toekomst.

Elke bijeenkomst vindt plaats op een unieke locatie in één van de drie deelregio's van de Frans-Belgische regio, met een innovatieve en evoluerende scenografie en een sterk thema. De sfeer is gemoedelijk en de setting lijkt helemaal niet op steriele vergaderzalen: de internationale kunstenaarsresidentie La Petite Fabrique in Tournai, de grote ronde hal van het Palais de la Bourse in Lille en het alternatieve theater Antigone in Kortrijk. De locaties bieden een unieke ervaring, bijna als een kermisattractie: de deelnemers bewegen zich door de ruimte. Elk hoekje wordt gebruikt om comfort te creëren en de deelnemers aan te moedigen hun stem te laten horen.

Editie 1: op 27 oktober 2018 worden de deelnemers in Tournai in de duisternis gehuld alsof ze een voorstelling bijwonen.

De avond begint met een verhaal over het ontstaan van ons continent: "Er was eens Europa". Doel: een gemeenschappelijke basis rond de mythologie creëren en de rauwe emoties van de deelnemers capteren als reactie op wat ze gehoord hebben. Daarna spelen we het madeliefjesspel waarin we een positie innemen volgens het gevoel dat we bij Europa hebben: *"Europa, ik hou een beetje, veel, hartstochtelijk veel, oneindig veel, helemaal niet van jou"*. De deelnemers kunnen hun keuze argumenteren met een poetryslam, een tekening, poëzie enz. De facilitators sporen het publiek vervolgens aan om de kreet van Europa te slaken. Het is een manier om stoom af te blazen en de weg vrij te maken voor openheid en creativiteit tijdens het World Café dat de brainstormsessie zal afsluiten. De centrale vraag van het World Café: *"Mocht ik de keuze hebben om opnieuw Europeaan te worden, voor welk Europa zou ik dan kiezen? Wat levert dat Europa voor mij op?"*.

Tijdens de burgerraadpleging interviewt de voorzitter van het maatschappelijk middenveld van de Eurometropool enkele aanwezigen, waarbij hij hen de volgende vraag voorlegt: *"Mocht jij kunnen toveren, wat zou je dan tevoorschijn of wegtoveren in Europa?"*.

Editie 2: op 24 april worden alle nieuwsgierigen, ‘challengers van Europa’ en kandidaten voor de verkiezingen in Lille uitgenodigd om in het “Café van Europa” de 4 seizoenen van de Eurometropool te bespreken.

Elk seizoen heeft zijn eigen interactieve spel. Er wordt gestart met de lente, waarbij de deelnemers de kans krijgen elkaar te leren kennen; dit seizoen staat in het teken van de Europese verkiezingen. De sessie omvat educatieve video's, interviews en een ijsbrekeractiviteit. Daarna komt de zomer, met het bewegende debat waarbij de deelnemers een fysieke positie moeten innemen: *“Door te stemmen heb ik invloed op mijn toekomst in Europa.”* De ‘Ja’-, de ‘Nee’- en de ‘Ik weet het niet’-groep treden met elkaar in debat. De zachte energie van de herfst brengt de deelnemers samen rond kleurrijke poefs. In kleine groepen van 3-4 deelnemers worden twee vragen beantwoord: *“Op basis van welke elementen is mijn beeld van Europa gevormd?”* & *“Wat kan mijn generatie betekenen voor de toekomst van Europa?”*. Tijdens de winter maken de herbronning en introspectie plaats voor de uitwerking van persoonlijke voornemens voor de toekomst. De deelnemers kiezen drie zaadjes en schrijven voor elk zaadje een voornemen op een stokje: 1) *Een droom voor Europa*; 2) *Een engagement/actie waartoe ik mij persoonlijk verbind om mijn droom voor Europa te verwezenlijken*; 3) *Mijn wens/boodschap gericht aan de politici*. Tijdens de lente wordt de sessie afgesloten en is het ogenblik aangebroken om de zaadjes – dromen over het Europa van morgen – te planten in de tuin van Europa die centraal zal staan in de 3de editie van de burgerraadpleging.

Tezelfdertijd brengt het “frietkot” (Facebook Live-sessie) drie keer een burger, een influencer en een verkozenen samen. Elke deelregio (Frans – Waals – Vlaams) is er vertegenwoordigd. Ze zetten het bovenste knoopje van hun hemd open, ontspannen zich en eten gezellig een frietje. Er worden standpunten uitgewisseld over de Europese actualiteit (de klimaatmarsen, de verzuchtingen van Generatie Z, de Brexit, de migratiecrisis, duurzame ontwikkeling, de jobs van morgen ...).

Editie 3: op 12 december treden we de Tuin van Europa met zijn tipi's binnen in Kortrijk.

Elk goed idee is een uitstekende meststof om de tuin van Europa te laten uitgroeien tot een permanente "Europese Burgerruimte" voor de burgers van de Eurometropool en wat wij de "Europese Melkweg" hebben genoemd. Bij het begin van het spel vormen de deelnemers een levende kaart van de Eurometropool: ze positioneren zich op basis van waar ze wonen en werken, en waar ze een lands- of taalgrens overschrijden. Na deze ijsbreker nemen de aanwezigen deel aan een evolutief spel. Het uitgangspunt zijn de verwezenlijkingen van Europa. Naarmate het spel vordert, worden kleine groepen van 3 tot 12 personen samengevoegd (de "sneeuwbal"-techniek). In "councils" bespreken 7 of 8 personen in de tipi's de in kaart gebrachte uitdagingen. De groepen worden opnieuw gemengd en in de tipi's wordt aan de hand van de "Ik in jouw plaats"-methode nagedacht over wat we gaan doen in de Europese Burgerruimte.

De **Council** is een methode waarbij de deelnemers in een kringgesprek de verhalen van hun leven delen.

Er zijn 4 intenties:

- 1) Spreken
- 2) Luisteren vanuit het hart
- 3) Blijk geven van spontaniteit
- 4) Recht op het doel aangaan.

Het doel is om een "meta"-beeld te krijgen van de energie van de groep. Het is een ceremonie met bepaalde rituelen: openingsritueel, afsluitingsritueel enz.

Ondertussen nemen 2 teams bestaande uit een burger, een influencer en een verkozene, deel aan de ludieke "Barber Quizz" over Europa, die via Facebook wordt gestreamd.

De middelen voorzien om aan de ambities van de burgers tegemoet te komen

Het Agentschap van de Eurometropool leidt de evenementen in goede banen. Het belang van de burgerraadpleging voor het Agentschap schuilt in de samenwerking met professionals op het vlak van logistieke ondersteuning en communicatie, maar ook met academici, denktanks en verenigingen die ervan overtuigd zijn dat Europa dichterbij de burgers moet staan.

Van de drie evenementen werd telkens een aftermovie gemaakt, waardoor we over een mooie herinnering aan deze unieke burgerraadpleging beschikken. De films illustreren de pedagogie, de inhoud en de gehanteerde methoden en bevatten getuigenissen van de deelnemers.

Communicatie is een constante. Alle producties van de deelnemers werden gebundeld en naar de verschillende betrokken doelgroepen gestuurd: de actoren van de raadpleging, de Frans-Belgische en Europese diplomatieke instanties en onze institutionele partners. Doel: de echte bezorgdheden van de burgers kenbaar maken en verdergaan op een dynamisch elan om de band tussen het Europa van vandaag en het Europa van morgen concreet te maken. Deze burgerraadpleging heeft bijna 300 personen gemobiliseerd en meer dan 2000 burgers via de sociale media bereikt. De Eurometropool schept voortaan verwachtingen.

DE EUROPESE BURGERRUIMTE, DE ONTBREKENDE SCHAKEL TUSSEN DE EUROPESE INSTELLINGEN EN DE BURGERS

Uit de antwoorden die werden bekomen tijdens de drie burgerraadplegingen over de toekomst van Europa blijkt dat er een cruciale behoefte is waaraan nog niet werd voldaan: de totstandbrenging van **een permanente, horizontale en gemoedelijke dialoog** tussen alle actoren van de Eurometropool en de actoren die actief zijn binnen de “Europese Melkweg”. Dit is immers de enige manier om het participatieve bestuur binnen Europa een boost te geven.

Tegen januari 2021 zal de Europese Burgerruimte een feit zijn. We leggen de basis van een proces dat in Europa zijn weerga niet kent. Waarover gaat het precies?

De planeten staan nu op één lijn om het project waarvoor de burgers-deelnemers tijdens de drie raadplegingen vragende partij waren, tot een goed einde te brengen. De Eurometropool heeft het verlangen aangewakkerd. Het is nu haar verantwoordelijkheid om aan de verwachtingen te voldoen. Ook de Europese instellingen ervaren een sterke behoefte om de banden met de burgers aan te halen (cf. Conferentie over de Toekomst van Europa, Europees Parlement, Europees Comité van de Regio's, “Burgerdialoog” van de Europese Commissie enz.).

Ook al is het voor de bevolking nog niet helemaal duidelijk, toch stelt Europa vandaag alles in het werk om (opnieuw) een duurzame en kwaliteitsvolle band met de Europeanen tot stand te brengen.

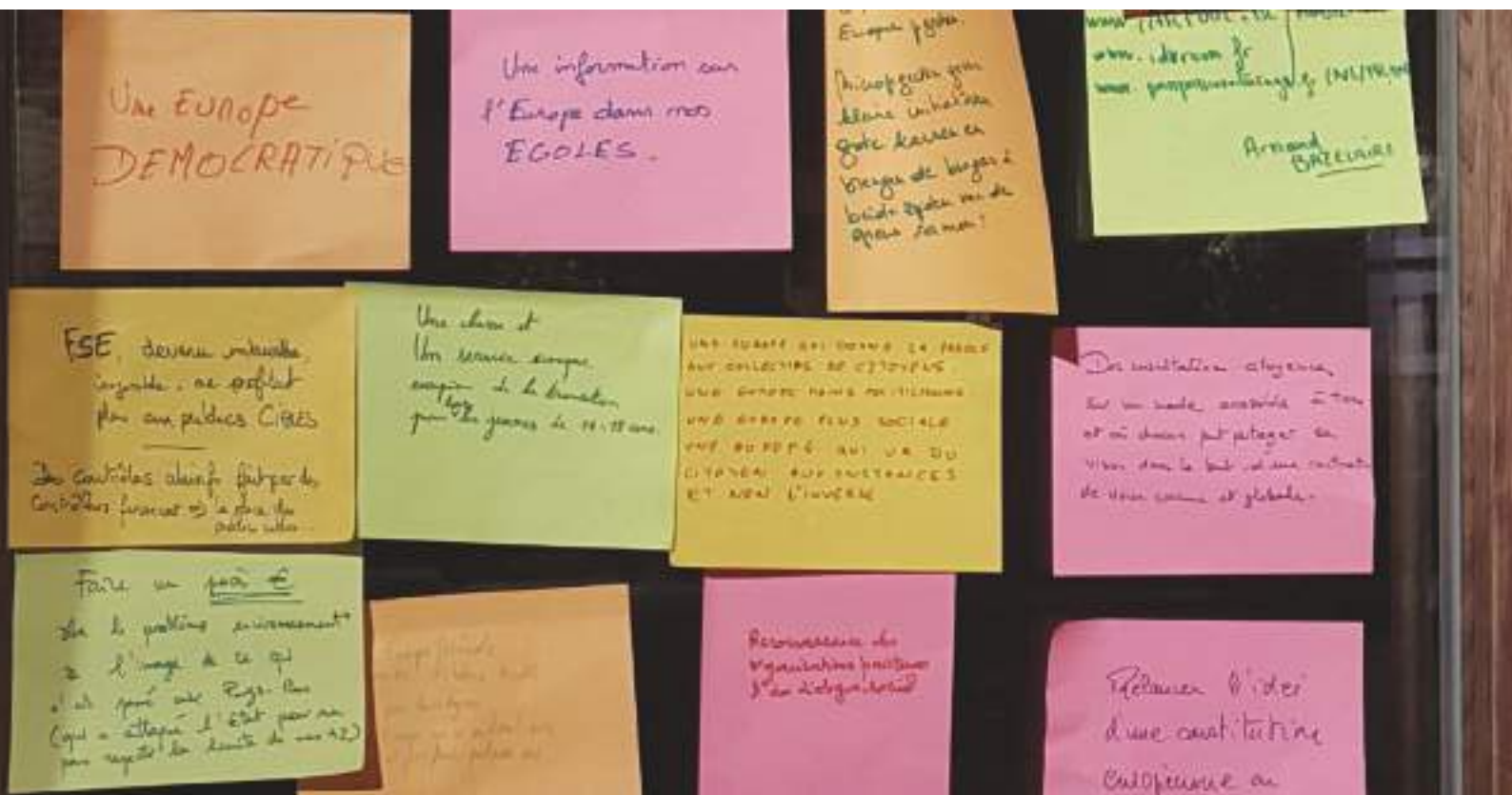
Een permanent experimenteel burgermomentum in de Eurometropool

Zoals we kunnen zien, hebben de voorstellen van Europa – tussen de raadplegingen en de burgerinitiatieven door – slechts een matige publieke steun gekregen. Ook al zijn die voorstellen in bepaalde georganiseerde burgermilieus gekend, toch brengen ze vaak een zekere onverschilligheid – of zelfs wantrouwen – met zich mee. Het volstaat terug te denken aan de burgerateliers, de interviews met influencers en de 'straatinterviews' die de Eurometropool tot nu toe heeft uitgevoerd om onszelf eraan te herinneren dat we, als we willen dat mensen zich engageren in een participatieve Europese context, moeten uitleggen waarom ze worden geraadpleegd, hoe hun bijdragen van invloed zullen zijn op de publieke besluitvorming en hoe ze legitiem hun stem kunnen laten horen.

Het is zover. De methodologie van de Eurometropool, gebaseerd op de mobilisatie van de collectieve intelligentie van de burgers, heeft de interesse van de deelnemers voor Europa nieuw leven ingeblazen. We zijn erin geslaagd om de burgers zin te geven om hieraan mee te werken. Maar altijd op dezelfde voorwaarde: **de belofte geloofwaardig maken**, anders werkt de dynamiek niet.

Het doel van de toekomstige Europese Burgerruimte bestaat erin duurzame banden te smeden tussen de EU en haar burgers, het vertrouwen te herstellen en een voorbeeld te stellen op het vlak van samenwerking, dat overal waar verschillende culturen naast elkaar leven, kan worden gereproduceerd.

De Eurometropool geeft zichzelf tot januari 2021 de tijd om een kerngroep van vrijwillige Frans-Belgische burgers bijeen te brengen. Zij moeten helpen de fundamentele van een open, alternatieve, toegankelijke, zorgzame, pedagogische, duurzame en participatieve ruimte voor dialoog te ontwikkelen. Deze ruimte wil de burgers in staat stellen om rechtstreeks en op regelmatige basis in interactie te treden met personen die in meerdere of mindere mate bij de Europese instellingen betrokken zijn.

Van burgerpanel tot territoriale governance: een iteratief en evolutief proces.

Om een kader te creëren dat bevorderlijk is voor uitwisselingen en voor de opleiding van de toekomstige kandidaten rond de Europese kwestie, denkt het Agentschap van de Eurometropool na over de oprichting van een panel van burgers-vrijwilligers. Het idee ontstaat om te werken met een beperkt aantal van 30 willekeurig gekozen deelnemers: een format om te garanderen dat dit 'mini-publiek' representatief is voor de Eurometropool. Het is de bedoeling om een evenwichtige vertegenwoordiging te bekomen op het vlak van geslacht, leeftijd en geografische spreiding over de 3 deelregio's van de grensoverschrijdende regio. Het zou de bedoeling zijn om jaarlijks 2 tot 3 werksessies te organiseren met 40 deelnemers: 10 Vlamingen, 10 Walen en 10 Fransen, aangevuld – op voorstel van het Agentschap van de Eurometropool – met 10 toonaangevende personen van de "Europese Melkweg" (verkozenen, vertegenwoordigers van instellingen, ambtenaren, denktanks, deskundigen enz.).

We moeten nog een "relatie- en gedragshandvest" opstellen, dat het referentiekader zal vormen voor een eerste reglement van inwendige orde dat de structuur, de werking en de opvolging van de burgervoorstellen moet garanderen.

Dit zal de taak zijn van de kerngroep van vrijwilligers-burgers, tegen de openingszitting van de Europese Burgerruimte in januari 2021. Ter ondersteuning bij deze creatieve en innovatieve taak laat het Agentschap van de Eurometropool zich nog steeds begeleiden door verschillende facilitators die gespecialiseerd zijn in participatief management en in de methodologie van de collectieve intelligentie. We vertrekken niet van een wit blad: **de 3 burgerraadplegingen rond het thema "Europa, ik hou (niet) van jou" leverden heel wat interessante denkpijpen op.**

Het wordt duidelijk dat de burgers – ten gevolge van de grote maatschappelijke veranderingen die ons op een grotere schaal dan die van een regio of een land door elkaar schudden – de influencers van het Europa van morgen worden.

We kunnen stellen dat de tijd rijp is voor de invoering van participatieve mechanismen om onder de burgers een ruim draagvlak te creëren voor een resem gemeenschappelijke Europese instellingen en waarden die moeten worden afgestoft. En dat is zeker niet onverenigbaar met het systeem van de representatieve democratie. Integendeel, het is de bedoeling om een vermoeid democratisch systeem nieuw leven in te blazen en een Europees gevoel van verbondenheid – dat er vandaag de dag helemaal niet is – te versterken.

Het is belangrijk om hiervoor de nodige motivatie, energie en menselijke middelen te mobiliseren. We moeten blijk geven van inventiviteit en er een ludieke dimensie aan geven om bij het grote publiek een stevig draagvlak te kunnen creëren. Daarom moet de **Europese Burgerruimte bewust beschouwd worden als een experiment.** We hebben het recht op “trial & error” en moeten “out of the box” denken. We moeten ons laten verrassen door wat komen zal.

**Het is een enorme uitdaging, maar we zijn ervan overtuigd dat we die tot een goed einde kunnen brengen!
Zeker met jullie hulp!**

Coördinatrice Europa & redactie : **Ines Mendes** ines.mendes@eurometropolis.eu
Communicatiemedewerker & layout : **Romain Maurer** romain.maurer@eurometropolis.eu
Director - Agentschap van de Eurometropool : **Loïc Delhuvette** loic.delhuvette@eurometropolis.eu